

N:o 25/1943.

ning till Ålands landsting med förslag till inkomst- och utgiftsstat för landskapet under år 1944.

Den fortgående utgiftsökningen på grund av penningvärdets fall är utmärkande för detta förslag till budget. Genom denna utveckling framhäves ånyo ohållbarheten i den ekonomiska grundvalen för självförvaltningen sådan lagstiftarna ursprungligen föreställde sig den. I stället för den ungefärliga jämvikt mellan inkomster och utgifter man då föreställde sig att landskapet skulle kunna åvägabringa i sin budget med de skatter, som tilldelades desamma, visar erfarenheten nu att landskapets inkomster täcker ungefär tio procent av dess utgifter.

Bilagda förslag till inkomst- och utgiftsstat för landskapet under 1944 är som synes i huvudsak likadant som föregående års. Det är detaljerna, främst beloppen, som föreslås ändrade. Motiven för dessa förändringar angivas för varje moment skilt för sig, utom för förslagsanslagen, vilka föreslås ändrade endast, om de visat sig icke motsvara de faktiska utgifterna.

A. INKOMST.

EGENTLIGA INKOMSTER.

Första avdelningen.

Nöjesskatterna torde för 1944 böra beräknas till åtminstone 300.000 mark.

Andra avdelningen.

Arrendeinkomsten, som av finansutskottet för ett par år sedan före-

slogs sänkt till 60.000 mark, bör höjas till 80.000 mark, emedan arrendena från statens under landskapets förvaltning ställda jordegendomar även sedan kolonisationen slutförts kommer att stiga till denna summa. Däremot måste posten räntor från jordinlösningsfonden sänkas till 20.000 mark, emedan denna inkomst icke synes kunna överstiga nämnda belopp.

Inkomsten genom försäljning av skogsprodukter beräknas till 500.000 mark och från Jomala gård till 165.000 mark samt från Pehrberg genom höjning av hyran med 20 % till 7.200 mark.

Tredje avdelningen.

Det växande elevantalet vid Ålands lyceum och en höjning av vaktmästarens och eldarens hyror medföra en ökning av inkomsten från denna inrättning. Under denna avdelning införs här två nya moment, inkomster från Ålands lantmannaskola och Ålands kvinnliga hemslöjdsskola, i båda fallen utgöres inkomsten huvudsakligen av lärarnas vederlag för rum och värme, respektive 21.600 och 2.100 mark. Av samma anledning och högre antal sjukvårdsdagar kan inkomsten från Ålands allmänna sjukhus och Kumlinge sjukstuga beräknas stiga något. Däremot har plantskolan visat sig icke kunna ge den tidigare beräknade inkomsten, pläntåtgången har nämligen tillsvidare för detta år inbringat endast ungefär hälften av den beräknade inkomsten.

Mariehamns stads andel i kostnaderna för stadens polis-inrättning stiger främst genom löneförhöjningen under senaste år, vilken nu första gången kommer till synes i ordinarie budgeten. Enligt gällande bestämmelser skall staden återbetala åt landskapet en tredjedel av

kostnaderna för stadens polisinrättning. Till dessa kostnader böra givetvis hänföras icke blott de i 3 Ht. I:1-9 upptagna utgifterna utan även det belopp, till vilket dyrortstilläggen för polisinrättningen stiga samt de föreslagna dyrtidstilläggen, vilka bokföras under 10 Ht. I:14 och 15.

Under nytt moment har upptagits den inkomst, som vederlaget för lantrådets lokal utgör.

KAPITALINKOMSTER.

Sedan landskapet, på därom gjord anhållan, tillerkänts lösningsrätt till Sellens hemman i Jomala, kommer följaktligen nämnda hemman, såvida landskapet icke avstår från denna rätt, att bli landskapets. Men lösningsförfarandet har icke inletts i avsikt att göra lägenheten till landskapets egendom, utan för att låta den övergå i åländsk ägo. I enlighet därmed bör lägenheten, så snart den blivit landskapets, återförsäljas och borde därvid inbringa åtminstone vad den kostat. Dessamma bör bli fallet med övriga lägenheter, som inlösas med stöd av garantilagen och återförsäljas och varom landskapsnämnden motser att landstinget ger bemyndigande. Härigenom inflytande inkomst är att hänföra till kapitalinkomster och torde lämpligen kunna sammanföras med förskott och lån som icke egentliga inkomster under gemensam huvudrubrik.

B. UTGIFTER.

EGENTLIGA UTGIFTER.

Första huvudtiteln.

Landstinget.

Anslaget till arvode åt ekonomen har föreslagits ändrat så att dyrortstillägget skulle komma att utgå ur samma moment.

Tredje huvudtiteln.

Polisvården.

Polisinrättningen i Mariehamn.

Anslagen till expensmedel, polisernas beväpning och ersättning för under tjänsteutövning förstörda kläder ha höjts med anledning av den allmänna prisstegringen. Anslaget till landskapsnämndens disposition har ansetts vara otillräckligt och därför höjts med 1.000 mark till 3.000 mark.

Polisväsendet på landet.

Texten för mom. 3 har ändrats i överensstämmelse med motsvarande moment i statsbudgeten. Emedan landspolisernas telefonavgifter numera i riket ersättas med statsmedel, har landskapsnämnden ansett riktigt och nödigt att föreslå ett anslag för samma ändamål i landskapsbudget. Då avgifterna icke på förhand kunna exakt beräknas, föreslås anslaget betecknat som förslagsanslag.

Fjärde huvudtiteln.

Hälso- och sjukvården.

Ålands allmänna sjukhus.

Anslaget till avlöning av sköterskorna har ändrats så att deras avlöning blir lika stor som vid allmänna sjukhusen i Nurmes och Lovisa, vilka närmast motsvara Ålands allmänna sjukhus.

Svårigheten att erhålla sökande till kosthållsföreståndarinnestjänsten har föranlett landskapsnämnden att föreslå ett tillägg till lö-

nen att tillsvidare utgå som arvode.

645

Kumlinge sjukstuga.

Anslaget till medicinalier och förbandsmaterial föreslås ändrat till förslagsanslag liksom motsvarande anslag vid Ålands allmänna sjukhus och därjämte höjts för att bättre motsvara de faktiska utgifterna. Av samma anledning har anslaget till inventariernas underhåll höjts med 500 mark.

Övrig hälso- och sjukvård.

Drätselkammaren i Mariehamn har anhållit om höjning av understödet för kommunala sjukhuset i Mariehamn till minst 50.000 mark. Emellertid inkom denna ansökan så sent att någon utredning i ärendet icke hann införskaffas. För att dock i den mån det från medicinalstyrelsen begärda utlåtandet visar att sådant är berättigat kunna tillmötesgå anhållan föreslår landskapsnämnden att anslaget för ändamålet förändras till förslagsanslag.

Emedan dyrtidstillägget för de kommunala barnmorskorna i riket föreslås utökat med 4.800 mark, har landskapsnämnden föreslagit anslaget förutgivande av understöd för detta ändamål höjt så att en motsvarande höjning av dyrtidstilläggen i landskapet blir möjlig. Anslaget för Föreningen Folkhälsan på Åland föreslås höjt med 3.000 mark till 8.000 mark och anslaget till understöd åt Ålands barnbördshus i enlighet med senaste tilläggsbudget till 50.000 mark.

Landskapsnämnden har ansett skäl föreligga att återupptaga frågan om byggandet av ett centralsjukhus för landskapet till utredning och därför upptagit för ändamålet nödigt anslag.

Undervisningsväsendet.Ålands lyceum.

Anslaget till diverse utgifter föreslås höjt med anledning av den allmänna prisstegringen.

Folkskolväsendet.

Sedan folkskolinspektorenas i riket hyres- och kanslimedel höjts till 7.000 mark, bör en höjning till samma belopp av motsvarande anslag i landskapsbudgeten företagas. Emellertid är en ny höjning av detsamma att motse inom den närmaste framtiden, därför och då det enligt överenskommelseförrordningen bör utgå med samma belopp som i riket, har anslaget föreslagits betecknat som förslagsanslag.

Under nytt moment i detta kapitel har upptagits anslag till temporär förhöjning av folkskollärarnas i landskommunerna löner med 5 % i enlighet med statsrådets därom i riket framställda förslag.

Mariehamns högre navigationsskola.

Enligt därom i riket utfärdad förordning skola sjöfartsläroverken från den 1 instundande januari omorganiseras. Likväl böra de årskurser, som vid förordningens ikraftträdande pågå, slutföras i enlighet med den för dessamma fastställda undervisningsplanen. Denna omorganisation medför i budgetärt avseende att lärartjänsterna vid sjöfartsläroverken utökas till fyra och bli följande: en överlärartjänst i navigation, lön 73.200 mark, 1 lektorstjänst i navigation, lön 65.700 mark, en lektorstjänst i matematik, lön 65.700 mark och en lektorstjänst i språk, lön 65.700 mark. Till den, som utses till rektor,

skall dessutom utbetalas ett rektorsarvode mellan 6.000 mark och 8.000 mark. Med anledning av att Ålands sjöfartsläroverk har två avdelningar, föreslås rektorsarvodet att utgå med 8.000 mark, vilket belopp således innefattar arvode för båda avdelningarna. För bättre översikts skull har uppställningen ändrats. Med anledning av inrättandet av en lektorstjänst i språk kan anslaget till timarvoden vid navigationsavdelningen minskas. Anslaget till timarvoden vid maskintekniska avdelningen ökas däremot genom att avdelningsföreståndarens undervisningsskyldighet minskats. På grund av den allmänna prisstegringen föreslås anslaget till expensmedel höjt från 3.600 mark och 2.000 mark till respektive 4.000 mark och 3.000 mark.

Ålands lantmannaskola.

Föreståndararvodet föreslås höjt till samma belopp, som utgives åt föreståndare vid rikets motsvarande skolor. Även i övrigt har avlöningsanslagen rättats efter vad som beviljas för jämförbara skolor i riket. Sålunda förutsättes bl.a. att skolan skall ha en fastanställd föreståndarinna för elevkosthållet.

Ålands kvinnliga hemslöjdsskola.

Sedan den av landstinget antagna lagen om hemslöjdsskolor vunnit laga kraft, inkom Ålands Marthadistriktsförbund med anhållan att landskapet måtte övertaga den av förbundet sedan många år upprätthållna kvinnliga hemslöjdsskolan. Då skolan hittills helt och hållet bekostats med landskapsmedel och dess övertagande i landskapets vård sålunda icke innebar ökade förpliktelser för landskapet, som i f.d. kronofogdebostället erhöll ett lämpligt hemvist för skolan, beslöt

landskapsnämnden bifalla framställningen, under förbehåll att landstinget beviljade medel för skolans framtida underhåll som en landskapsskola. Beträffande här föreslagna budget för skolan önskar landskapsnämnden framhålla, att den uppgjorts med ledning av budgeter för liknande skolor i riket. Precis likadana av staten upprätthållna finnas nämligen icke nu lika litet som tidigare. Enligt statsförslaget för 1944 kommer understöden till avlönande av lärare vid hemslöjdsskolor av privat natur att utgå efter de löner, som motsvarande statstjänstemän åtnjuta och för lärare vid fast hemslöjdsskola sålunda med 35.100 mark. Då Ålands kvinnliga hemslöjdsskola tillse vidare har något kortare kurstider än rikets närmast motsvarande skolor, har lönen föreslagits en klass lägre.

Övriga anslag äro beräknade efter jämförbara skolor i riket.

Övriga läroinrättningar.

Anslaget för anordnande av ambulerande lantushållsskolkurser har höjts dels, emedan lärarnas löner skola utgå enligt samma grunder som ovan angivits för lärarna vid hemslöjdsskolorna, vilket innebär att de även innefatta de tidigare dyrtidstilläggen, vilka som sådana bortfalla, dels därför att omkostnaderna även för dessa kurser stigit genom den allmänna prisstegringen.

Anslaget till understöd åt hemslöjdsskolor föreslås sänkt, ehuru dessa understöd äro beräknade att utgå enligt ovan angivna principer. Denna sänkning blir möjlig genom att anslaget för den kvinnliga slöjdskolan ovan upptages under skild rubrik.

Anslaget till temporära dyrtidstillägg är sänkt, emedan det är av-

till

ordinarie inkomst- och utgiftsstat för landskapet Åland under år 1944.

Kap.mom.

A. INKOMST.

EGENTLIGA INKOMSTER.

Första avdelningen.

Inkomster, vilka jämlikt § 21.1 lagen av den 6 maj 1920 om självstyrelse för Åland tillfalla landskapet.

I. Näringskatter.

1. Apotekaravgifter och övriga näringskatter 55.000:-

I kap. 55.000:-

II. Nöjesskatter.

1. Stämpelskatt 300.000:-

II kap. 300.000:-

I Avd. 355.000:-

Andra avdelningen.

I. Inkomster från staten tillhörig egendom.

1. Arrenden av beställen och fiskerier 80.000:-

2. Räntor av jordinlösningsfonden 20.000:-

3. Försäljning av virke 500.000:-

4. Hyra för mangårdsbyggnaden på Pehrsberg 7.200:-

5. Inkomst från Jomala gård 165.000:-

6. Diverse inkomster 1.000:-

I kap. 773.200:-

II Avd. 773.200:-

Tredje avdelningen.

I. Inkomster av blandad natur.

1. Elevavgifter och övriga inkomster från Ålands lyceum 125.000:-

2. Elevavgifter och övriga inkomster från högre navigationsskolan i Mariehamn 5.000:-

3. Elevavgifter, hyror och övriga inkomster från Ålands lantmannaskola 22.000:-

4. Elevavgifter, hyror och övriga inkomster från Ålands kvinnliga hemslöjdsskola 3.000:-

5. Legosängsavgifter och övriga inkomster från Ålands allmänna sjukhus 210.000:-

Kap.mom.

6. Legosängsavgifter och övriga inkomster från sjukstugan i Kumlinge	35.000:-
7. Försäljning av plantskolealster	15.000:-
8. Mariehamns stads andel i kostnaderna för polisväsandet	185.385:-
9. Ränta å och amortering av bostads- och jordförbättringslån	15.000:-
10. Diverse inkomster	10.000:-
11. Hyresinkomst från landstingets och landskapsnämndens lokaler	60.000:-
12. Vederlag för naturaförmåner	9.000:-

- I kap. 694.385:-

. III Avd. 694.385:-

..... KAPITALINKOMSTER.

- Första avdelningen.

I. 1. Försäljning av inlösta fastigheter	1.000.000:-
2. Förskott	10.000.000:-
3. Lån	9.109.355:-

..... I kap. 20.109.355:-

..... I Avd. 20.109.355:-

 Summa inkomster Mk. 21.931.940:-

..... B. UTGIFT.- EGENTLIGA UTGIFTER.Första huvudtiteln.I. Landstinget.

1. Landstingsmedlemmarnas arvoden och resekostnader (förslagsanslag)	275.000:-
2. Allmänna landstingskostnader (förslagsanslag)	30.000:-
3. Arvode åt landstingets sekreterare (förslagsanslag)	12.000:-
4. Arvoden åt utskottssekreterarna (förslagsanslag) ...	15.000:-
5. 1 kanslist och renskriverska, grundlön	29.400:-
6. Ålderstillägg (förslagsanslag)	4.200:-
7. Stenografer (förslagsanslag)	20.000:-
8. 1 ekonom och bibliotekarie; arvode	6.000:-
dyrortstillägg <u>1.200:-</u>	7.200:-

9. Hyra för landstingets sessionssal och kansli jämte lyse och städning (förslagsanslag)	90.000:-
10. För exkursioner och expertutlåtanden till landstingets disposition (förslagsanslag)	5.000:-
I kap. 487.800:-	
I Ht. 487.800:-	
Andra huvudtiteln.	
Landskapsstyrelsen.	
I.	
1. Avlöningar:	
1 lantråd, grundlön	123.900:-
1 sekreterare, grundlön	85.500:-
1 biträdande sekreterare, arvode (tre kvartal)	60.000:-
1 kamrerare, grundlön	69.300:-
1 forstmästare, "	73.200:-
1 agronom, "	73.200:-
1 arkeolog, "	69.300:-
1 registrator och arkivarie, grundlön	37.200:-
1 kassör, grundlön	29.400:-
1 kanslist, "	29.400:-
1 renskriverska, "	27.600:-
1 bokförare, "	27.600:-
1 vaktmästare, "	29.400:-
Hyra för lokal åt lantrådet (förslagsanslag)	14.400:-
	749.400:-
2. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag)	85.000:-
3. Ledamöternas i landskapsnämnden arvoden och resekostnader (förslagsanslag)	80.000:-
4. Tryckningskostnader (förslagsanslag)	50.000:-
5. Hyra för landskapsnämndens kansli jämte lyse samt städningshjälp (förslagsanslag)	120.000:-
	60.000:-
6. Expensmedel	20.000:-
7. Landskapsnämndens dispositionsmedel	45.000:-
8. Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag)	2.000:-
9. Semestervikariearvoden	

I kap. 1.211.400:=-

II Ht. 1.211.400:=-

Tredje huvudtiteln.Polisvården.I. Polisinrättningen i Mariehamn.

1. Avlöningar:

1 polismästare, grundlön 58.800:=-

1 överkonstapel, " 39.300:=-

2 äldre konstaplar, grundlön å

35.100:=- 70.200:=-

4 yngre konstaplar, grundlön å

33.000:=- 132.000:=-

Beklädnadshjälp, 12 st. å

1.500:=- 18.000:=-

318.300:=-

2. Avlöning av 4 extra konstaplar året om å 31.200:=- ..

124.800:=-

3. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag)

60.000:=-

4. Renskrivnings- och expensmedel

6.000:=-

5. Telefonavgifter och underhåll (förslagsanslag)

4.000:=-

6. Polisernas beväpning, utrustning och uniformering ..

2.500:=-

7. Ersättning för under tjänsteutövning förstörda kläder

300:=-

8. Polisbilens underhåll

5.000:=-

9. Till landskapsnämndens disposition för polisinrättningen

i Mariehamn

3.000:=-

I kap. 523.900:=-

II. Polisväsendet på landet.

1. Avlöningar:

6 äldre poliskonstaplar, grundlön

å 27.600:=- 165.600:=-

10 yngre poliskonstaplar, grundlön

å 26.100:=- 261.000:=-

Beklädnadshjälp åt 16 st. poliser

å 1.200:=- 19.200:=-

445.800:=-

2. Ålders- och familjetillägg åt landspoliser (förslagsanslag)

65.000:=-

3. Ersättning åt landspoliser för resor inom eget distrikt

4.000:=-

4. Årsavgifter för landspolisernas telefoner (förslags-

anslag)		
5. Till landskapsnämndens disposition för polisväsendet på landet		7.000:-
..... II. kap. 524.800:-		3.000:-
..... III Ht. 1.048.700:-		
..... <u>Fjärde huvudtiteln.</u>		
..... <u>Hälsö- och sjukvården.</u>		
I. <u>Läkare.</u>		
1. Bidrag till avlöning av stads- och kommunalläkare...		70.000:-
2. Bidrag till avlöande av kommunaldjurläkare		5.000:-
3. 1 distriktsläkare, grundlön		73.200:-
4. Ålderstillägg (förslagsanslag)		2.500:-
5. Resekostnader och dagtraktamenten (förslagsanslag). .		40.000:-
..... I kap. 190.700:-		
II. <u>Ålands allmänna sjukhus.</u>		
1. Avlöningar: ..		
1 läkare, grundlön	65.700:-	
1 predikant, arvode	3.000:-	
1 ekonom, grundlön	24.600:-	
1 översköterska, grundlön	31.200:-	
2 avdelningssköterskor, grundlön a		
27.600:-	55.200:-	
3 sköterskor, grundlön a 26.100:- ..	78.300:-	
1 kosthållsföreståndarinna:		
grundlön	21.900:-	
tilläggsarvode	<u>2.700:-</u>	24.600:-
1 vaktmästare och maskinskötare,		
grundlön (egen kost)	27.600:-	
Betjäning	<u>80.000:-</u>	390.200:-
2. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag)		30.000:-
3. Semestervikariearvoden:		
för personalen (förslagsanslag)	10.000:-	
för läkaren	<u>3.000:-</u>	13.000:-
4. Kosthållningen (förslagsanslag)*		
kost för personalen och 2 praktikanter,		
18 personer	98.550:-	

Kap.mom.

kost för 10.950 sjukvårdsdagar	<u>164.250:-</u>	262.800:-
5. Medicinalier och förbandsmaterial (förslagsanslag)		100.000:-
6. Instrument		15.000:-
7. Värme och lyse (förslagsanslag)		120.000:-
8. Diverse utgifter		30.000:-
9. Tvätt		6.000:-
10. Underhåll av inventarier		40.000:-
11. Till landskapsnämndens disposition för sjukhuset ...		10.000:-
12. Sjukhusområdets underhåll		3.000:-

II kap. 1.020.000:-

III. Kumlinge sjukstuga.

1. Avlöningar:

1 läkare, arvode	2.400:-	
1 sköterska, grundlön	27.600:-	
1 ekonom och gårdskar, arvode ..	16.800:-	
- Betjäning	<u>22.000:-</u>	68.800:-
2. Ålderstillägg (förslagsanslag)		3.500:-
3. Semestervikariearvoden		3.550:-
4. Kosthållning för sköterska, patienter och betjäning (förslagsanslag)		35.040:-
5. Medicinalier och förbandsmaterial		9.000:-
6. Värme och lyse (förslagsanslag)		35.000:-
7. Inventariernas underhåll		2.500:-
8. Diverse utgifter		4.000:-
9. Områdets underhåll		1.500:-
10. Till landskapsnämndens disposition för sjukstugan ..		3.000:-

III kap. 165.890:-

IV. Övrig hälso- och sjukvård.

1. Bidrag till upprätthållande av ett sjukhus i Marie- hamn (förslagsanslag)		24.000:-
2. Bidrag till avlöandet av barnmorskor (förslagsanslag)		175.000:-
3. Bidrag till dyrtidstillägg åt i landskapets kommuner anställda barnmorskor (förslagsanslag)		121.500:-
4. För hälso- och sjukvårdsändamål till landskapsnämndens disposition		35.000:-

5. För föreningen Folkhälsan på Åland	8.000:-
6. För dispensärverksamhet	100.000:-
7. Understöd åt Ålands barnbördshus	50.000:-
8. Bidrag till upprätthållande av Grelsby sjukhus (förslagsanslag)	220.000:-
9. Kostnader för 3 friplatser å Grelsby sjukhus (förslagsanslag)	35.040:-
10. Bidrag till ett apotek i Kumlinge	30.000:-
11. För moderskapsrådgivning och främjande av spädbarnsvård	15.000:-
12. För utredning av frågan om byggande av ett centralsjukhus på Åland	75.000:-

IV kap. 888.540:-

IV Ht. 2.265.130:-

Femte huvudtiteln.Undervisningsväsendet.

I.

Ålands lyceum.

1. Avlöningar:

6 äldre lektorer, grundlön a

69.300:- 425.800:-

1 äldre lektor, grundlön 65.700:-

1 yngre lektor, " 62.100:-

1 yngre lektor, " 58.800:-

1 gymnastiklärarinna, grundlön . 49.500:-

1 gymnastiklärare, " . 49.500:-

1 teckningslärare, " . 39.300:-

1 sånglärare; arvode 8.400:-

dyrtidstillägg 3.360 11.760:-

1 vaktmästare, grundlön 29.400:-

1 eldare-gårdskar, " 29.400:-

Rektorsarvode 12.000:-

833.260:-

2. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag) 120.000:-

3. Timplärrar- och tjänstgöringsarvoden (förslagsanslag) 200.000:-

4. Undervisningsmateriel 5.000:-

5. Värme och lyse (förslagsanslag) 100.000:-

6. Material för undervisning i slöjd och huslig ekonomi (förslagsanslag) 6.000:-

Kap.mom.

7. Diverse utgifter	18.000:-
8. Läkareundersökning av elevernas hälsotillstånd	2.000:-
I kap. 1.284.260:-	

II. Folkskolväsendet.

1. Folkskolinspektorn, grundlön	69.300:-
2. Folkskolinspektorn, ålderstillägg (förslagsanslag) ..	2.400:-
3. Folkskolinspektorns kansli- och hyresmedel (förslagsanslag)	7.000:-
4. Folkskolinspektorns resekostnader (förslagsanslag) ..	10.000:-
5. Bidrag åt Mariehamns stad för upprätthållande av dess folkskolväsen (förslagsanslag)	90.000:-
6. Avlöning åt folkskollärare (förslagsanslag)	2.500.000:-
7. Ålders- och familjetillägg åt lärare (förslagsanslag)	400.000:-
8. Timarvoden (förslagsanslag)	250.000:-
9. Byggnadshjälp åt landskommunerna (förslagsanslag) ...	100.000:-
10. Understöd åt landskommunerna (förslagsanslag)	800.000:-
11. Extra understöd åt landskapets fattigaste och glest befolkade landskommuner (förslagsanslag)	100.000:-
12. Biblioteks- och resestipendiemedel	3.200:-
13. Sjukhjälp åt folkskollärare (förslagsanslag)	4.000:-
14. Abnormundervisningens främjande (förslagsanslag)	2.000:-
15. Temporär förhöjning av lärarlöner (förslagsanslag) ..	125.000:-

II kap. 4.462.900:-

III. Mariehamns högre navigationsskola.

1. Avlöningar:

Navigationsskolavdelningen.

1 överlärare, grundlön	73.200:-
1 lektor i navigationsämnen, grundlön	65.700:-
1 lektor i matematik, grundlön	65.700:-
1 lektor i språk, grundlön	65.700:-
Rektorsarvode	8.000:- 278.300:-

Maskintekniska avdelningen.

2 lektorer, grundlön á 73.200:-	146.400:-
---------------------------------	-----------

Avdelningsföreståndararvode	3.600:- 150.000:-
-----------------------------------	-------------------

1 vaktmästare, grundlön	29.400:- 457.700:-
-------------------------------	--------------------

2. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag)	53.000:-
--	----------

3. Tjänstgörings- och timarvoden (förslagsanslag):		
För navigationsskolavdelningen	57.610:-	
" maskintekniska avdelningen	114.800:-	
4. Undervisningsmateriel:		172.410:-
För navigationsskolavdelningen	4.000:-	
" maskintekniska avdelningen	4.000:-	
5. Värme och lyse (förslagsanslag)		8.000:-
6. Expensmedel:		70.000:-
För navigationsskolavdelningen	4.000:-	
" maskintekniska avdelningen	3.000:-	
7. Understöd för mindre bemedlade elever (båda avdelningarna)		7.000:-
8. Allmänbildande föredrag		3.000:-
9. Diverse utgifter		2.000:-
.....		3.800:-
.....	III kap. 776.910:-	

IV.

Ålands lantmannaskola.

1. Avlöningar:

1 föreståndare, grundlön	55.500:-	
1 föreståndare, arvode	7.500:-	
1 andre lärare, grundlön	55.500:-	
Biträdande lärare, arvoden	20.000:-	
Slöjdlärare och kosthållsföreståndarinna	20.000:-	158.500:-
2. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag)		18.000:-
3. Värme och lyse (förslagsanslag)		35.000:-
4. Undervisningsmateriel		2.000:-
5. Expensmedel		8.000:-
6. Understöd för mindre bemedlade elever		5.000:-
7. Underhåll av trädgård, skolplanen och dess stängsel		1.000:-
8. Slöjdverktyg		1.000:-
9. Direktionens resor och dagtraktamenten (förslagsanslag)		3.500:-

IV kap. 232.000:-

V.

Ålands kvinnliga hemslöjdsskola.

1. Avlöningar:

1 lärarinna i vävnad	33.000:-	
Föreståndarinnearvode	3.200:-	36.200:-

Kap.mom.

2. Ålderstillägg (förslagsanslag)	1.440:-
3. Värme och lyse (förslagsanslag)	10.000:-
4. Undervisningsmateriel	5.000:-
5. Diverse utgifter	5.000:-
6. Understöd åt mindre bemedlade elever	3.600:-
7. Direktionens och lärarnas resekostnader (förslagsanslag)	1.000:-

V kap. 62.240:-

VI.

Övriga läroinrättningar.

1. Ålands folkhögskola (förslagsanslag):

- Understöd 250.000:-

- Understöd åt mindre bemed-

lade elever 10.000:-

260.000:-

2. För anordnande av ambulerande lanthushållsskolkurser
(förslagsanslag)

90.000:-

3. Hemslöjdsskolor (förslagsanslag)

90.000:-

4. Bidrag till temporära dyrtidstillägg åt lärare vid
privata skolor i huslig ekonomi och hemslöjd (för-
slagsanslag)

6.000:-

5. Ålands ambulerande sjömansskola

25.000:-

6. Köck- och stjuertskolan:

- a) bidrag 68.000:-

b) för allmänbildande undervisn. 2.000:-

70.000:-

15.000:-

7. Främjande av övrig yrkesutbildning

VI kap. 556.000:-

VII.

Fornminnesvården.

1. Till landskapsnämndens disposition för museiländamål

49.000:-

2. För fornminnesvården (förslagsanslag)

8.000:-

3. För konserverings- och andra arbeten å Bomarsunds f.d.
fästningsområde

4.000:-

VII kap. 61.000:-

VIII.

Biblioteks- och studiecirkelverksamheten.

1. Biblioteksinspektören, arvode

14.400:-

2. Biblioteksverksamheten (förslagsanslag)

50.000:-

3. Studiecirkelverksamheten

6.000:-

VIII kap. 70.400:-

IX.

Allmän upplysningsverksamhet.

1. Främjande av vetenskapliga, litterära och konstnärliga strävanden	12.000:-
2. Understöd åt teatrar, sångkörar och orkestrar	15.000:-
3. Folknykterhetens främjande	10.000:-
4. Understöd åt idrottsorganisationer	20.000:-
5. Understöd åt Ålands Ungdomsförbund	4.000:-
6. Kommunal upplysningsverksamhet	3.000:-
7. Landskapsnämndens dispositionsmedel för undervisningsändamål	25.000:-

IX kap. 89.000:-

V. Ht. 7.594.710:-

Sjätte huvudtiteln.Näringarnas främjande.I. Konsulentverksamheten.

1. Skogsvårdsinstruktören, grundlön	37.200:-
2. Fiskerilinstruktören, "	37.200:-
3. Trädgårdsinstruktören, "	31.200:-
4. Jordbruksinstruktören, "	49.500:-
5. Byggnadsinstruktören, arvode	41.700:-
6. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag)	25.000:-
7. Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag)	55.000:-

I kap. 276.800:-

II. Skogsvården.

1. Bidrag till skogsförbättringsarbeten (reservationsanslag)	30.000:-
2. Skogsvårdens främjande i övrigt	40.000:-
3. Underhåll av plantskolan	25.000:-
4. Understöd åt föreningar, som arbeta för skogsvårdens främjande	15.000:-

II kap. 110.000:-

III. Jordbruket och dess binäringar.

1. Jordförbättringsarbeten (förslagsanslag)	75.000:-
2. Ny- och betesodlingspremier (förslagsanslag)	150.000:-
3. Jordbrukets, häst- och boskapsskötselns främjande	185.000:-
4. Kreatursförädlingsföreningar (förslagsanslag)	100.000:-
5. Svin-, får-, fjäderfä- och biskötselns främjande	25.000:-
6. Lantbruksklubbverksamheten	70.000:-

Kap.mom.

7. Lantbruksbokföringens främjande	
8. Jordbruksförsöksverksamheten: ...	5.000:-
På Jomala gård	32.000:-
Lokala fältförsök	3.500:-
Trädgårdsförsöksfälet i Godby	<u>26.400:-</u>
III kap. 671.900:-	61.900:-

IV. Fisket.

1. Fiskerinäringens främjande	
2. För fiskeriundersökningar och anordnande av fiskarkurser (förslagsanslag)	40.000:-
3. Fiskefyrar	5.000:-
4. Förbättrande av fiskleder och fiskhamnar	4.500:-
5. Landskapets andel i premier för försäkrade fiskredskap (förslagsanslag)	10.000:-
IV kap. 229.500:-	170.000:-

V. Diverse anslag.

1. Understöd åt föreningar:	
Ålands Fiskarförening	10.000:-
Ålands Marthadistriktförbund	25.000:-
Ålands Mejeriförbund	20.000:-
2. Hemslojdens främjande	12.000:-
3. Till landskapsnämndens disposition för näringarnas främjande	20.000:-
V kap. 87.000:-	
VI Ht. 1.375.200:-	

Sjunde huvudtiteln.Kommunikationerna.I. Väghållningen.

1. Sommarvägunderhållet	1.200.000:-
2. Vinterväg- och vinterbrohållningen (förslagsanslag) .	300.000:-
3. Färjhållningen (förslagsanslag)	200.000:-
4. Understöd åt kommunal- och bygdevägar:	
byggnad och förbättring	75.000:-
underhåll (förslagsanslag)	<u>150.000:-</u>
5. Vägbyggmästaren, grundlön	225.000:-
6. Vägmästare, grundlön	49.500:-
	46.800:-

7. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag)	12.000:-
8. Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag)	40.000:-
9. Vagnämndsarvoden (förslagsanslag)	12.000:-
10. Vågsyner och oförutsedda utgifter	20.000:-
11. Bidrag åt kommuner till inlösen av vägområden (förslagsanslag)	50.000:-
12. Till landskapsnämndens disposition för vägändamål ...	25.000:-
I kap. 2.180.300:-	

II. Gästgiveri- och skjutshållningen.

1. Enligt godkända entreprenadanbud (förslagsanslag) ...	90.000:-
2. Inspektion och till oförutsedda utgifter	3.000:-
II kap. 93.000:-.	

III. Sjökommunikationerna.

1. Understöd för upprätthållande av regelbunden trafik i yttre skärgården	85.000:-
2. Upprensning av båtleder	10.000:-
3. Till anläggning av ångbåtsbryggor	60.000:-
III kap. 155.000:-	

VII Ht. 2.428.300:-

Åttonde huvudtiteln.

I. Social verksamhet.

1. Fattigvårdsinspektionen	10.000:-
2. Barnskyddsverksamheten (förslagsanslag)	40.000:-
3. Bidrag till understödande av välgörenhets- och sedlighetsarbetet	1.000:-
4. Medellösa barns och svaga personers yrkesutbildning (förslagsanslag)	40.000:-
5. Läsesal för sjömän	5.000:-
6. Till proteser (förslagsanslag)	2.000:-
7. Förbättrande av bostadsförhållandena på landsbygden (förslagsanslag)	10.000:-
8. Reserv- och nödhjälpsarbeten (förslagsanslag)	100.000:-
9. Blindhetsunderstöd (förslagsanslag)	54.000:-
10. Vårdutgifter, som skola ersättas eller förskottas av landskapet (förslagsanslag)	55.000:-
11. Folkpensionspremier (förslagsanslag)	4.000:-

Kap.mom.

I kap. 321.000:-

VIII Ht. 321.000:-

Nionde huvudtiteln.Anslag för av landskapet disponerad statsegendom.Jordegendomarna.

I.

1. Avlöningar:

1 skogvaktare och arbetsledare, grundlön	29.400:-
2. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag)	10.000:-
3. Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag)	20.000:-
4. Avverknings- och transportkostnader	300.000:-
5. Skogsvårdsarbeten av olika slag	30.000:-
6. Skogsprodukter för allmännyttiga ändamål	15.000:-
7. Allmänna kostnader (förslagsanslag)	75.000:-
8. Utgifter för Jomala gård	165.000:-

I kap. 644.400:-

II.

Årsunderhåll av byggnader.

1. Ålands allmänns sjukhus	25.000:-
2. Kumlinge sjukstuga	5.000:-
3. Ålands lyceum	15.000:-
4. Mariehamns högre navigationsskola	8.000:-
5. Ålands lantmannaskola	10.000:-
6. Brandstodspremier (förslagsanslag)	20.000:-
7. Arvode för uppsikten över i landskapets vård befintliga staten tillhöriga byggnader	9.000:-

II kap. 92.000:-

IX Ht. 736.400:-

Tionde huvudtiteln.

I.

Diverse anslag.

1. Revisionskostnader (förslagsanslag)	25.000:-
2. Räkter (förslagsanslag)	1.500.000:-
3. Fackutlåtanden (förslagsanslag)	10.000:-
4. Ålandsdelegationen (förslagsanslag)	25.000:-
5. På lag grundade utgifter (förslagsanslag)	25.000:-
6. Ersättning för älgskador (förslagsanslag)	25.000:-
7. Sälpremier (förslagsanslag)	20.000:-
8. Pensioner (förslagsanslag)	750.000:-
9. Av naturskyddsåtgärder föranledda utgifter	12.000:-

10. Turismens främjande	25.000:-
11. Utbildning av brandbefäl	5.000:-
12. Oförutsedda utgifter (förslagsanslag)	50.000:-
13. Av brandlagen för Mariehamns stad föranledda kostnader (förslagsanslag)	5.000:-
14. Temporär förhöjning av innehavares av tjänster och befattningar i landskapet avlöningar (förslagsanslag)	180.000:-
15. Dyrortstillägg åt innehavare av landskapestjänster och befattningar (förslagsanslag)	75.000:-
16. Pensionstillägg åt tjänstemän, som åtnjuta landskaps- pension (förslagsanslag)	40.000:-
17. Kostnader för förande av kortregister över hembygds- rätt i landskapet åtnjutande personer	10.000:-
18. Till landskapsnämndens disposition för utbildning av polismanskap (förslagsanslag)	15.000:-

I kap. 2.797.000:-

X Ht. 2.797.000:-

KAPITALUTGIFTER.

Elfte huvudtiteln.Icke inkomstbringande kapitalutgifter.

I.

Landstinget.

1. Komplettering av sessions- och kansli-lokalernas inventarier	1.000:-
---	---------

I kap. 1.000:-

II.

Landskapsstyrelsen.

1. Komplettering av inventarierna i landskapsnämndens lokaliteter	5.000:-
---	---------

II kap. 5.000:-

III.

Polisväsendet.

1. Polisernas telefoner (förslagsanslag)	5.000:-
--	---------

III kap. 5.000:-

IV.

Undervisningsväsendet.

1. Till amortering av lantmannaskolans statslån	5.300:-
---	---------

IV kap. 5.300:-

V.

Kommunikationerna.

1. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten	250.000:-
2. Ny färjbåt för färjförbindelsen Bomarsund - Vårdö/.. (förslagsanslag)	75.000:-

3. Väghyvel

250.000,-

В. кар. 575.000:- -

XI Ht. 591.300:-

Tolfte huvudtiteln.

Inkomstbringande kapitalutgifter.

Näringarnas främjande.

-I.

1. Lån för jordförbättringsarbeten (reservationsanslag)

75.000:

I kap. 75.000:—

II.

Jordinlösen.

1. För jordinlösen i enlighet med § 5 i garantilagen (förslagsanslag) 1

1.000.000

II kap. 1.000.000:-

XII Ht. 1.075.000:—

Summa utgifter Mk. 21.931.940:.

Mariehamn den 3 november 1943.

På landskapsnämndens vägnar:

Distrikthandfæren

Muncie, Ind.

sett endast för att möjliggöra utgivning av 5 % dyrtidstillägg även åt 1 detta kapitels andra och tredje moment avsedda lärare.

Fornminnesvården.

Anslaget under mom. 1 har höjts, emedan hyran för museet och städningsskostnaden stigit.

Allmän upplysningsverksamhet.

Anslagen till främjande av vetenskapliga m.m. strävanden, till understöd åt teatrar, sångkörar m.m. och till understöd åt idrottsorganisationer ha höjts, emedan de i jämförelse med motsvarande statsanslag ansetts vara för låga.

Sjätte huvudtiteln.

Näringarnas främjande.

Skogsvården.

Anslaget till skogsvårdens främjande har höjts dels emedan skogsförvärdens arvoden höjts och dels emedan skogsvården, särskilt inom privata skogar, borde intensifieras.

Jordbruket och dess binäringar.

Anslaget för svin-, får-, fjäderfä- och biskötselns främjande förslås höjt för att möjliggöra inrättande av nya galtstationer och anslaget för lantbruksklubbverksamheten för att denna verksamhet måtte kunna ytterligare utvidgas och intensifieras. För försöksverksamhetens fortsättande erfordras även något förhöjda anslag. Kostnaden för försöksverksamheten på Jomala gård har bl.a. stigit, emedan försöksledaren som tillskott till arvodet tillerkänts rätt till en del av skörden in natura och gården i gengäld för den frångångna skörden tilldelats kon-

tant ersättning.

Fisket.

Anslaget under 1 mom. i detta kapitel har höjts i avsikt att möjliggöra påbörjandet av den planerade fiskodlingsanstalten.

Emedan fiskredskapen starkt stigit i värde och även premien höjts på grund av de större riskerna vid det nu bedrivna vinterfisket, har även premieutgifterna ökats och nödvändiggjöra höjning av anslaget till täckande av landskapets andel i dessa premier. Vinterfisket är emellertid av så stor betydelse för folkförsörjningen att det borde stödas av landskapet genom deltagande med hälften i den förhöjda premien.

Diverse anslag.

En höjning av understödet åt Ålands Fiskarförening har ansetts påkallad bl.a. emedan föreningen betungats med distribueringen av fiskredskap och tillbehör till sådana.

Anslaget till understöd åt Ålands Marthadistriktsförbund föreslås höjt för att det bättre måtte motsvara i riket utgående understöd för samma ändamål och under förutsättning att förbundet bedriver verklig konsulentverksamhet inom sitt distrikt.

Emedan anslaget till hemslöjdens främjande i riket höjts, har landskapsnämnden ansett sig kunna föreslå en höjning av motsvarande anslag i landskapets budget.

Anslaget till landskapsnämndens disposition för näringarnas främjande har ansetts vara alltför litet efter nuvarande penningvärde och föreslås därför höjt.

Sjunde huvudtiteln.

Väghållningen.

För fortsättande av den nödvändiga ombyggnaden av Sottunga ångbåtsbrygga har anslaget under mom. 1 höjts.

I överensstämmelse med vad som planeras i riket, föreslås vägmästarens arvode ändrat till grundlön.

För att anslaget till landskapsnämndens disposition för vägändamål efter nuvarande penningvärde måtte motsvara det hittills upptagna beloppet har detsamma föreslagits höjt.

Gästgiveri- och skjutshållningen.

I detta nu kan anslagsbehovet icke fastslås, emedan anbud å alla planerade gästgiverier för instundande treårsperiod icke erhållits, men av inkomna anbud och erhållna upplysningar om möjligheterna att erhålla anbud å de övriga synes en höjning av anslaget till åtminstone 90.000 mark vara nödvändig.

Sjökommunikationerna.

Anslaget till anläggning av ångbåtsbryggor har bibehållits med tank på omläggningen av Vargata ångbåtsbrygga.

Åttonde huvudtiteln.

Social verksamhet.

Anslaget under mom. 1 har höjts för att möjliggöra en tätare inspektion av fattigvården i landskapet.

För medellösa barns och svaga personers yrkesutbildning föreslås ett avsevärt större anslag än tidigare. Landskapsnämnden har därmed velat göra det möjligt för de kommunala myndigheterna att ombesörja yrkesut-

bildning åt av dessa omhändertagna barn. Kostnaden för sådana barns yrkesutbildning betalas nämligen åt kommunerna i riket av staten och för detta ändamål finnes icke mindre än 7,5 miljoner mark i statsförslaget för 1944 och anslaget är dessutom upptaget som förslagsanslag.

Nionde huvudtiteln.

Anslag för av landskapet disponerad statsegendom.

Den ökade avverkningen har till följd att kostnaderna för densamma stiga, varför anslaget för detta ändamål måste höjas. Utgifterna för Jomala gård äro upptagna enligt av skolans och gårdens ledning utarbetat förslag. Ökningen av anslaget till allmänna kostnader betingas av att landskapet fått övertaga f.d. kronofogdebostället i Tosarby.

Tionde huvudtiteln.

Diverse anslag.

Anslagen under mom. 14 och 16, temporär förhöjning av löner och pensioner, har upptagits för att möjliggöra samma förhöjning här, som planeras i riket, d.v.s. en höjning av grundlöner och pensioner med 5 %.

För att kontroll över att endast personer med hembygdsrätt delta i kommunala val eller bli ägare till fastigheter i landskapet skall kunna utövas måste ett kortregister, som möjliggör detta, icke blott upprättas över landskapets mantalsskrivna befolkning, utan det måste årligen genomgå och kompletteras i enlighet med de in- och utflyttningar, som konstaterats vid mantalsskrivningen. Ett sådant personregister föres lämpligast av häradsskrivaren, som även i varje aktuellt fall kan ge intyg, om en viss person äger hembygdsrätt eller icke. Enligt ett fö-

669

religgande förslag till Överenskommelse skulle kostnaden för denna registrering stiga till 10.000 mark per år.

Den polisutbildningskurs, som var planerad att äga rum innevarande höst, synes icke kunna komma till stånd. I stället planeras en sådan instundande år, varför anslag här observerats för ändamålet. Då en del av utgifterna för densamma äro svåra att på förhand precisera, har anslaget föreslagits betecknat som förslagsanslag.

KAPITALUTGIFTER.

Elfte huvudtiteln.

Icke inkomstbringande kapitalutgifter.

Kommunikationerna.

Den båt, som användes för färjtrafiken mellan Bomarsund och Vårdö, börjar numera bli uttjänt och borde följaktligen ersättas med en ny. Emellertid torde det bli synnerligen dyrbart att låta bygga en ny, varför landskapsnämnden tänkt sig möjligheten att från fastlandet inköpa en begagnad. En lämplig sådan, visserligen tillsvidare obesiktigad, finnes även att få, ehuru priset ännu icke är fastslaget. Här har upptagits endast 75.000 mark, emedan landskapsnämnden hoppas få byta skrovet av bogserbåten Express mot en båt, som lämpar sig för här avsedda ändamål, i vilket fall något anslag knappast skulle komma att behövas. Anslaget har föreslagits som förslagsanslag, emedan det ännu är ovisst om ett byte kan arrangeras.

Den väghyvel, som användes för landsvägshållningen, är så försliten, att den nödvändigt borde ersättas av en ny. Den förorsakar så stora reparationskostnader och så stor smörjoljeåtgång samtidigt som den kan

utföra så litet och dåligt arbete att användningen av densamma redan är till föga nytta. En väghyvel kan emellertid vara till stort gagn för väghållningen. I många fall är den så gott som oersättlig. Utan den hjälp en väghyvel kan ge, skulle landskapets landsvägar mycket snabbt försämrast. Landskapsnämnden anser det därför ofrånkomligt att en ny väghyvel anskaffas och har därför här föreslagit ett anslag för ändamålet. Väghyvlar tillverkas emellertid inte inom landet för närvarande och det är ovisst. om valuta kan erhållas för inköp av en sådan från Sverige, varför man bör räkna med den möjligheten att anslaget icke under året kan komma till användning.

Tolfte huvudtiteln.

Inkomstbringande kapitalutgifter.

Jordinlösen.

Anslaget för detta ändamål är icke tillräckligt för verkställande av redan påbörjade inlösningsförfaranden och flera sådana komma säkerligen ännu under året att inledas, varför en höjning synes fullt motiverad.

I anslutning till vad ovan framhållits får landskapsnämnden vördsamt föreslå

att Landstinget måtte fastställa bilagda
förslag till ordinarie inkomst- och utgifts-
stat för landskapet under 1944 och
bemyndiga landskapsnämnden att upptaga för
dess utjämning erforderlig lån.

Mariehamn den 3 november 1943.

På

Nicklasstrafä.

Werner Mör